

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Apologia|| Pro Reverendis. Et Illvstris.|| Principibus
Catholicis, ac alijs ordinibus Impe-||rij aduersus mucores
& calumnias Buce-||ri, super actis Comiciorum||
Ratisponæ.||**

Eck, Johannes

Coloniae, 1542

VD16 E 262

Confutatio calumniarum Buceri in Catholicos principes per XXI. puncta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33616

PRO CATHOLICIS

audiant & sequantur, ac si Christus consulat & loquatur per apostatā, sectarium, nuper Zuinglianum, & infelicitē incastuosum, cuius consilio Germania se præscindat ab ecclesia Catholica & vniuersali: non impetrabit hoc, Deo catholicos principes dirigente.

CORRECTIO EORVM QVAE BV

cer temere effutiuit contra responsum Principum Catholicorum.

A B initio Bucer vt negligentē lectorē fallat, tria facit: primo protestatur se ista scribere nō aīo lādēdi principes, sed satisfaciendi causa muneri suo, & testari de optima voluntate Christi. Secundo proponit aliqua se nō probare in hoc respōso principū, qā non dubitet, nec illa probari Christo dño. Tertio ait se non tam ipsis principib. q̄ paucis suggestoribus hoc imputare, qui studio teneantur eorū quæ hæc caro expetere solet. Aperiamus dolos vulpeculæ. Nā primo si fuisset in scholis Iurecōsultorū, didicisset protestationem nō releuare, cui ipso facto contrahenitur, vt est textus ac doct. in c. cū M. de constit. in c. Cumana de electi. Bar. in l. nō solū ¶. morte ff. de no. op. nūc & c. Quare cū protestatur se nolle lādere principes: & tñ cōtinue eis iniuriat, frustra aut iactat officium suum, quis em̄ hoc ei iniūxit, vt scriberet in principes: vanius est quod iactat voluntatem Christi, cum magis studuerit adulari sectarijs suis, & voluntati eorum morem gerere, quā obsequi voluntati Christi, quem dudum reliquit.

^{1.} *Protestatio Bucerī non releuat.*

^{2.} *In nullo protestatio*

^{3.} *Bucerana non placet Christo.*

Secundo nimis arroganter reiicit responsum principū, quia non dubitat aliqua non probari à Christo: Dico eum adeo immersum hæresibus, vt pertinaciter affirmet ea placere Christo, quæ maxime pugnāt cōtra saluatorē nostrū. Et in hoc ego minime dubito, & fidenter pronuncio, habens pro me consensum, non modo Catholicorum principum, sed & Catholicæ ecclesiæ, auctoritatē conciliorū & sanctorū

sanctorum patrum, edictum gloriosiss. Im. nostri Vuormaciefi,
 Recessum Ma. suæ Augustæ. Cū tu Bucere nō habes p te, <sup>Patroni
Buceri.</sup>
 nisi patriarchas hæreticorum, Hussum, Ludeg, Vuiclefum,
 Pickardos, Vualdeñ. & similia mōstra. Tertio mix est, q
 adeo pstrictæ frontis sis, & nō erubescas imponere catho- 3.
 licis, q studio teneantur eorum, q hæc caro expetit: cum to-
 tus mundus sciat, vos teneri huiusmodi carnali studio: & <sup>Luderani
carnales.</sup>
 ideo cōtra vota & fidē præstitam ducitis moniales & mo-
 nachas pro vxoribus, ieiunia, horas canonicas, officia cul-
 tus diuini, quadragesimā, confessionē & similia omnia res-
 puitis, vt plus Epicurei videamini q Christiani, plus disci-
 puli Iouiniani & Nicolai diaconi, q sanctorum patrum. Non ^{Galat. 5}
 didicerunt hoc à Paulo, q Galatis scripsit. Vos in libertatē
 vocati estis fratres, tñ ne libertatem detis in occasionē car-
 nis. Nō didicerunt hoc à Petro, q scripsit. Quasi liberi, & ^{1. Petri 2}
 nō quasi velamē habentes malitiæ libertatē, sed sicut serui
 Dei. An nō S. Petrus in spiritu prouidit Buceg & cōtū illi ^{2. Petri 3}
 us, qñ prædixit. Venient in nouissimis temporibus in des-
 ceptione illutores, iuxta proprias concupiscentias ambu-
 lantes. Digeramus ergo in pūcta, quæ Olibrius iste in Ca-
 tholicos principes temere ac procaciter effutiuit.

PUNCTVM I.

E Grefert Bucer, q principes religiosissimi ab initio se <sup>Principes
Ro. obedi-
entiae ca-
tholici.</sup>
 catholicos nominarunt, at cur id nō facerent, qui se.
 apostolicæ adhærent, ac catholicæ ecclesiæ iuncti sunt, qui
 concilijs generalibus, & sanctis doctoribus obediunt, qui
 eā sequuntur Christianā religionē, quā Germania ab ho-
 minib⁹ Dei accepit, Sāctis, Materno, Lucio, Pirminio, Mē-
 rado, Kiliano, Florento, Gallo, Ruperto, Corbiniano,
 Vuilibaldo, Maximiliano, Magno, Narcisso, & alijs à deo
 electis, & tot centenis annis obseruauit. Hi merito se catho-
 licos nominant, qui diuo Cæsari nostro ac Catholico res-
 gi adheferūt in edicto Vuormaciefi. ac recessu Augustano,
 a iij qui

Bucer quā
do non hē
reticus.

qui auorum & proauorum fidem firmissime tenēt, nō des
generes filij. Bucerus affirmat eum facere iniuriam Chris
sto & ecclesie eius, qui eum vel hæreticum, vel schismaticū
iudicet, at sanum ei in hoc dabo consilium, abiuret & relin
quat errores Vigilanti, Louiniani, Berengari, Albigeniū,
Pickardorū, Zuingli, Hussi, & similium, & repudiata mo
nacha redeat ad vnitatem sanctæ ecclesie Dei, nemo eum
vel hæreticum vel schismaticum accusaturus est.

PVNCTVM II.

Commendat principes, qđ diuo Cæsari gratias agūt
pro studio concordie in negotio fidei, at mox depro
mit aculeum in principes, optandum, inquit, vt hoc studi
um sic gratum haberent, vt veris animis & rationibus ad
iuuarent. Si adimit principibus catholicis, ac si Cæsare non
parati essent adiuuare, iniuriatur nobilissimis principibus,
q optant ex animo Christianā concordiam. At quod cōni
uere debeāt, aut cōsentire errorib⁹ à CCCC. annis, octin
gentis, mille annis damnatis, ipsi in fide stabiles, nō sunt
vnq̄ admissuri. Verum vero cōsonat, non falso, aut errori.

PVNCTVM III.

Liber ob
trusus Im.

Extollit viam à diuo Im. propositam in Comicijs: me
rito hoc facit, quia non parum iuuat authorē libri sue
Maieſtati obtrusivnde sæpe Lutherismū redolet, vt in ex
amine libri aperuimus. Quod si gloriosissimus Imp. fuisset
recte de libro, & contentis in eo informatus, proculdubio
ipsum pro catholico animo suo reiecisset, at cum liber iste
tm placet Bucero, cur passus est eum in tot articulis impu
gnari à suis condeputatis, vt scripta oblata indicant. De E
piscopis in q̄s dētem acuit Bucer dicturi sumus posterius.

PVNCTVM IIII.

Catholici principes fatentur in orbe Christiano inua
luisse plurales abusus, sectas, hæreses, hoc arripit pro
se Bucerus, inferens, ergo principes & maxime episcopi,
des

beabant his malis remedia querere, aut quæ offerebatur cer-
tissima, amplecti. Is est conatus schismaticorum, vt omnes
in suas sectas pertrahant. Vetus est verbum. Medicina nō
debet esse nocentior morbo: vt Bucer cum suis pro abusi-
bus vult substituere sectas, hæreses & schismata: Rectius
principes catholici Imperiali celsitudini indicarunt proba-
tissimum extirpandarum hæresum ac abusuum remediū
& antidotū efficacissimum, s. generalis concilij celebratio
nē. Ita sancti patres, deo amabiles Pontifices & Episcopi,
ac gloriosissimi Imperatores & reges Christiani, à concilio
Nicæno vsq; ad Constantiē, sancte ac salubriter observa-
runt.

PVNCTVM V.

E Grefert Bucer, quod principes catholici meminerūt
sectarum, & hæresum, quia forte in suos sit tortū, q; si
ita videbatur Episcopis, debebant eos conuincere erroris.
Vex cū in Arrio & alijs hæreticis tanta fuerit semper ob-
stinatio mētis & p̄tinacia, vt etiā victi, non cederent, sicut
nec Nouatus Cypriano & Cornelio, Nec Pelagius & Do-
natus Augustino, Nec Eutyces Leoni, nec Heluidius, Vig-
lantius, Iovinianus B. Hieronymo, Nec Marcion Tertulli-
ano, aut Valentinus Ireneo, sed in suo sensu abundātes, eti-
am victi, in hæresibus permāserunt immobiles. Id quod a-
postoli experti sunt in Hebione, Cherinto, Simone mago,
Menandro, Nicolao diacono, & S. Paulus Hymeneum &
Alexandrū erarium sathanæ tradidit, quia circa fidē nau-
fragauerūt. Ideo nemo miretur, Luderanos, Zuinglianos,
Parabaptistas, Suermers toties victos scriptis & disputa-
tionibus, noluerunt tamen se agnoscere victos, sed perti-
naciores & duriores semp recesserūt, sicut Iamnes & Mam-
bres resistunt Moyfi. Ita hi resistūt veritati. Vt oīs labor
eos instruendi vanus sit & cassus, quid enim profecit S. Ste-
phanus disputando cum Iudæis? Quid Paulus? Quid cor-
leſtis sapientia Christus cum Pharisæis disputando. Ideo
recte

Malū con-
siliū cōsul-
tori pessi-
mum.

Hæretici vi-
cti nolunt
cedere.

Apo. 2
1. Tim. 3

Pertina-
cia hæreti-
corum.
1. Tim. 3

Acto. 6
Act. 17. &
20.

Disputare
cū hæreti-
cis.

Mat. 23

L. nemo
C. de senten-
tia tri. &
fid. cath.Agriensis
Hungar.
Attrebatū
Burgūdu
Morus li-
gur.
Tit. 3
Contare-
nus.

Prouer. 18

recte monuit Chrysostomus. Audi homo fidelis, q̄ contra
hæreticū libenter contendis. Si Pharisei placati sunt, & in
certando contra hæreticū potes eum placare, si eū viceris.
Si aut̄ Pharisei victi quidē sunt à Christo, placati autē nō
sunt, quomodo tu poteris eos placare cum viceris? Nun-
quid Christo fortior es, vt quos ille nō placauit, tu places.
Et prudenter monuit Origenes. Proprium est Sadduceo-
rum vel omnium, qui mendaciū sunt doctores, obmutescere
quidem, non autem tacere, nam etsi obmutescunt quā-
tum ad rem, non tamen tacent. Ideo recte egit gloriosiss-
mus Imp. noster Carolus à Deo coronatus, Vuormaciæ,
qui noluit in articulis iam pridem damnatis, Luderum ad
disputādum admittere, prædecessoris sui Marciāni Augu-
sti secutus vestigia, qui in Codice constituit. Iniuriā facit
iudicio Reuerendissimæ Synodi, si quis semel iudicata ac
recte disposita, reuoluere & publice disputare contende-
rit. Vñ non defuerunt Reuerendissimi episcopi, qui pos-
tuissent diuersarijs monstrasse iter salutis, non solū ex ordi-
nibus imperij, sed & alij quoq; pro vera fide zelantes, vt
D. Reuerendiss. pater Frāciscus ex Comitibus de Frangia
panibus, Colocen. & Agrien. Reuerend. P. Antonius Epi-
scopus Attrebaten. Iohan. Episcopus Mutinen. cum alijs.
Verum frustra fuisset Deo amabilium Archiepiscoporum,
& Episcoporum labor, quoniā Paulus non conuincēdos
docuit hæreticos, sed vitādos. Expertus est id Reuerendis.
pater Cardinalis Contarenus se. ap. Legatus vir eruditio-
ne ac integritate vitæ oībus modis summus, quē vnicum
sacrarū literarū cognitiōe oībus schismaticis opponimus,
at nihil pmouit apud peruicaces & obduratos istos suis
adhortationibus & admonitiōibus pijs. Sicut nec do-
ctis. Card. Caietanus, timendū est, q̄ puenerint in profun-
dū malorū. Ideo oēm catholicā instructionē contemnūt.

PVNCTVM VI.

Cathos

Catholici principes suggererunt Cæsareæ Maieſtati, non decere, vt consentiant in mutationem religiōis, ceremoniarum, aut rituum, qui aliquot cētenis annis durauerunt, & partim à sacris cōcilijs sunt instituti. Christia-
nissimum hoc principum votum, & desiderium carpit ve-
nenata lingua Bucerus, & suggestoribus tribuit, qui vicio-
rum suorum correctionem effugere velint. Verum nō agi-
mus hic de vicijs personarum, sed de veritate fidei, quā fœ-
dissime deturpauerunt, tota Germania nouit porcos illos
Epicureos, vt etiam laici vestri querantur nullā apud vos
inueniri vitam Euangelicā, abstinentiam, castitatem, ieiun-
nia, deuotas preces, vigilias, charitatem, sobrietatem, hu-
militatem, vitam exemplarem, & alia, quin contrarium in
toto vestro clero mundus experitur, vt supra ostendi.

Luthera-
nus clerus
dissolutus.

At quod vafre Bucerus venit, ritus & ceremonias non
debere mutari, sed vitia, & corruptelas q̄ in hæc inuaserūt,
mutari volebat, & quæ in his impie demutata sunt & mu-
tilata sunt. Hic Bucere tibi, & corruptoribus tuis respon-
deo, neminē post Hūssum tot vitia intulisse ritibus eccle-
siæ, sicut Lutherus & Zuinglius. Nos catholicos arguere
nō debes, neq; vero potes, per nos mutilata multa in riti-
bus, cū vos ardenti furore clamatis ad populares, nos nimi-
um addidisse, quā parum ergo tibi, q̄ parum tuis constas,
qui tā imprudenter accusas nos mutatiōis, & mutilatiōis.

Ritus cor-
rupti abo-
leantur.

Hortaris ergo, vt corruptelæ illæ nouiter inuectæ, & citi-
us & seuerius corrigant. Dico abusus, vitia, & impietates
vestras correxit pro pastoralis officio Leo X. Papa se, re, &
post eū Hadrianus VI. Clemēs VII. & mō Paulus III. sed fi-
lii Belial nolūt sanari aut emēdari. Corrigere voluit Caro-
lus V. Im. Religiosiss. pius felix Augustus, & Vuormacię, &
Augustæ, ac deinde Ratisponæ, at apud incorrigibiles, ni-
hil potuit pijs. princeps proficere. Cū ergo nemo plures
corruptiōes in Ecclesiasticos ritus inuexerit, quā vos Lud-
b derani

Correctio
Luderani,
sed non e-
mendari.

Carolus
Imp.

PRO CATHOLICIS

derani & Zuingliani, qui medicinā correctiōis non admittit, cur ergo tam temere succēses catholicis principibus.

PVNCTVM VII.

Peccata
cleri.

Matt. 23

Matt. 3

Matth. 13

Iohan. 3

Clerus Lutheri
prior Romano.

Nume. 16

EXtra chorū saltat Bucer, solum vt maledicentiæ suæ satisfaciatur, & aceruum iniuriarum & conuictorum effundit in catholicos, de Simonia, ambitioe, cura nimia negotiorum secularium in clero luxu, pompa, mala administratione sacramentorum & ceremoniarum, &c. Duo dixerim Bucero. Vnū, omnibus bonis ista displicere, sed in hoc regno cœlorum sunt virgines prudentes & fatuæ, in hac area triticum & palea, vsquequo veniet, qui ventilabrum habebit in manu sua, in hac sagma Ecclesię sunt pisces boni & mali, in agro dñico triticū crescit & zizania. Si tā innocens est Bucerus cū suis cōiugatis iaciat prior lapidē innocentes: Omnes boni gemunt suspirijs, vt fiat reformatio, sed per viros bonos, & religiosos, non p apostatā schismaticum. Alterum etiā audi Bucere, quæ hic offundis Reuerendissimis Archiepiscopis & Episcopis, an nō iure possent tibi obijcere acriora crimina, blasphemias, impietates, hæreses, & schismata, si pergis dicere quæ vis, audies q̄ nō vis? Nam calumniæ illæ nihil faciunt ad Catholicorū Principum responsum, qui si factiosos filios Chore & Dathan persequuntur, profecto bene faciūt, & meliori nota indulgentiam peccatorum à Christo consequuntur, quā quando tuus sanguinarius Luder dedit indulgentias principibus & nobilitati, si quādo rusticos occiderent, transfoderent, & mactarent: quos ipse impia sua doctrina in seditiosem, tumultum, rebellionem, ac bellū seruile excitauerat.

PVNCTVM VIII.

Principes
petūt Concilium a
Papa.

Catholicī Principes, vt Germani filij ecclesię catholi-
cæ, ac obediētes se. ap. & Ecclesię Romanæ, hāc fidei controuersia nuper exortam, ad conciliū reiecerūt supplicātes Pontifici Romano, vt citius generale conciliū indicat.

dicat: sicut Imp. recepit id se à Pōtifice efflagitatur, hic insanit Bucerus & totus furit contra principes & consiliarios eorū, q̄ tam indignū obijciant argumentum, quia Pōtīfex sit habiturus concilium, ideo nō debeat iam iniri ratio reformādi ecclesias, dū Imperator & principes alij nolunt recipi articulos cōciliatos: At ab initio Bucere detexi impiū dolum tuū & funestā practicā tuam, qua fraudulēter aliq̄s articulos erroneos impetrare voluisti ab incautis, & sic diuū Im. catholicū fallere voluisti volubilitate verborū, q̄arte decipiēdi & circūueniendi semp̄ vsi sunt erga Principes viros patriarchæ tui hæretici veteres, Arrius, Macedonius, Ursatius, Valēs, Nestorius, Dioscorus & alij. Quæ em̄ fraude imponere niteris Cæsaris sacro capiti & Principibus religiosiss. cū articulis tuis cōciliatis: cū scripta p̄ vos in colloquio exhibita, in p̄cipuis articulis fidei catholicæ manifeste testent̄ discordiā & dissensionē vestrā à catholica ecclesia & libro, absq̄ eo, q̄ siluisti ad multos articulos libri, quos tota Germania nouit vos non recipere, sed abominari. Speras ne homo impudens præcellsum Im. ac catholicos principes mendacijs tuis vinculari, vt credant articulos conciliatos, in quibus *ἡ ἀποστολικὴ* à veritate, à fide, ab ecclesia, & à nobis dissidetis, at vanā tuā iactantiam ab initio manifeste conuici, & idem feci supra post confutationem articulorum falsorum per vos oblatorum. Prodi si audes, & articulos ementite conciliatos, denuo proponas, vt catholicis principibus imponas.

PVNCTVM IX.

Catholicis principes, rogarunt diuum Cæsare, vt si generale Concilium impetrari non possit, nec ratio habendę nationalis synodi summo Pōtifici & Cæsareꝝ Maiestati placuerit, vt sine dilatione, in imperiū & Germaniam redire velit, & cōuocatis statibꝫ tētet, vt errores extirpent̄. Et hic stomachatur Bucerus, aculeo innocentem pungēs

Dolus Buceri.

Lutherani dissident ab ecclesia & libro.

Pro Pontifice.

b ij Pontis

Luderani
contra cō-
cilium.

Ioſu. 22

Cōcilium
ſemper cō-
tra hære-
ſes.

Pontificem, horrentem & fugiētem concilium cum ſuperioribus annis indicto Concilio Mantuæ, & mox tranſſato Vincetiā, nemo repertus ſit ex omnibus Chriſtianis, qui magis refugerit concilium quā vos Luderani. Et conſtanter ego affirmo, quādoquē coactum fuerit Oecumenicum & Catholicum cōcilium, Bucer, Luther, Hoſſander, Blarer &c. nequaquā comparebūt. Mordet etiā principes, quod in congregandis concilijs authoritatem pontificiam & imperatoriam coniunxerunt, quod indignū ſit ſimplicitate Germanica, nam cum ipſi ab obedientia ſe, ap. exciderint, vellent omnes principes diſcedere à ſe, ap. & ab eccleſia Romana, & ab vniuerſo orbe Chriſtiano, prophanum altare foras conſtituentes, cum nouem tribus & dimidia ægretulerint altare ab alijs conſtructum, ſolum memoriale, non quo ſacrificia Deo offerrentur. In ſumma hoc agit Bucer, vt Pontificem & Principes Eccleſiæ excluderet à concilio ſubſtitutis ſuis apoſtatis, votifragis.

At quā iniquus eſt Bucer piſſimis Principibus meis catholicis, dum hoc rogant Imp. q̄ ipſe obtulit & recepit ſe facturū, ſ. vt celebretur vel generale concilium, vel nationale, q̄ ſi impetrari nō poſſit, Senatus imperij, cōuocetur. Indignatur Bucer, quid hoc ludant circulo. At non vult Bucer ordinariam viam tentari, cum omni ætate ſuborientibus hæreſibus, ſemper viſum eſt ſanctis patribus, non ſe licius illas poſſe extirpari, quā generalis concilij iudicio. Quod ſi Deus nobis iratus, concilium generale celebrari nō permitteret, proximum remedium priſcæ eccleſiæ eſt nationale concilium, ſicut hæreſis Felicianæ contra imagines crucifixi, & ſanctorum exorta nationali Concilio Germanorum fuit damnata Franckfordiæ ad Mænum, præſidentibus tamen ibi, (etiā ſi rumpatur Bucer) Pontificijs legatis & apocriſarijs, Theophylactio & Stephano Episcopis.

PVNCTVM X.

Catho

Catholici principes deliberarunt firmiter adhæsurus
 veteri religioni, sicut illa ab apostolorum tempore, per
 Concilia & patres vsq; ad hodiernum diem mansit. Con-
 tra hoc Christianissimum principum propositum, cū mo-
 mus nihil habeat qđ dicat vt tamen molestus sit optimis
 principibus, antiquam cecinit cantilenam de abusibus &
 delictis aliquorum, nō memor verborum Christi. Neesse
 est vt scandala veniant, sed cur Bucerus alienum seruum
 iudicat, qui dño suo cadit aut stat? Væ erit illi per quē scan-
 dala veniunt, festucam vidit in oculo proximi, & negligit
 trabem in oculo proprio. Immiscet tamen quæ vellet ob-
 seruari à Catholicis principibus, videlicet, vt sacramenta
 non administrentur, nisi in lingua à populo intellecta. Itē
 quod nullus sceleratus admittatur ad missas vel celebra-
 das vel audiendas: profecto si hoc facerent principes, Bu-
 cerum nullatenus admissuri sunt ad missam. Item, quod
 in missis sacramenta administrentur, quia sui delicatuli sa-
 cerdotes nolunt celebrare, nisi habeant communicantes.
 Item, quod vtrunque sacramentum præbeatur plebi pe-
 tenti. Mirum quomodo mutatus sit Bucerus, qui tot annis
 laicos vtraq; specie Sacramenti priuauit, Zuingliano mo-
 re pistorium panem pro corpore Christi tradidit, vt tota
 nouit Argentina, & palàm Zuinglianismum Bernę defen-
 dit, atq; cū Zuinglio, Oecolampadio & Capitone restitit
 Marpurgi Ludero, Melanchtoni & Ionæ: adeo vt rece-
 dentes super articulo de veritate corporis & sanguinis dñi
 nostri Iesu Christi, non potuerunt concordari. Item vt mo-
 nachis, sacerdotibus & monialibus matrimonia permit-
 tant: Inuehitur denuo in consultores principum, & recur-
 rit vipera ad abusus: felices exclamat ecclesias si illis ve-
 tus religio restituatur, ac si ipsi non aliud quærant aut mo-
 liantur: Vides veterem existimat religionem, illam Hussi-
 cam, Vuicleficam, Picardicam, Berengarianam, Iouinianam,
 b in nam,

Matth. 18
 Rom. 14
 Lucæ 6

Articuli
 Bucij.

Marpurgi
 sectarij.

Vetus eccle-
 sia Bucij.

nam, Vigilantianam, Felicianam, tam in felicibus ac damnatis monstris natam.

PVNCTVM XI.

Catholici principes in memoriam reuocarunt Imperatori recessus ordinationes, ac mandata Maiestatis suæ cum statibus catholicis, & præcipue recessum Augustæ, in quem communiter status consenserint, & appensis sigillis suis subscripserunt, promissis etiam auxilijs Maiestati suæ: Confirmatus fuit recessus ille Ratisponæ per imperialem celsitudinem ac status imperij Anno gratiæ 1532. & tandem etiam Haganoë Anno 1540. Principes qui ibi in propria persona fuerunt eundem approbarunt cum serenissimo principe Ferdinando, Romanorum, Hungariæ & Bohemiæ rege, quare firmiter præfatis recessibus, & mandatis inherere decreuerint: potissimum cum Imperialis Maiestas in ppositione facta in his Comitijs, eundem recessum Augustanum saluū manere, se velle declarauerit.

Cum ista Catholicorū ppositio apud omnes cordatos & pios Catholicos non possit nō honestissima censeri, vbi manifeste se stabiles & firmos in fide declarauerunt, vt nō sint iam paruuli fluctuantes, qui circumferantur, vt Paulus præcipit, omni vento doctrinæ, in nequitia hominum, in astutia Bucerana ad circumuentionē erroris: Tamen contra principes arcuato vulnere insurgit scorpius, & catholicis cum catholicorū responsum venenata carpit lingua, præterit autē edictum Vuormaciense Anno 1521. Editum & alia mandata Augustissimi Imp. nostri & Augustæ, infestatur recessum, quia ibi salubriter constituta per Episcopos & principes non obseruentur, quæ dinumerat per digitos 1. contra sacerdotes inhoneste conuersantes, 2. concubinos, 3. laice vestitos, 4. contra blasphemos, 5. contemptantes ad æquales haustus, 6. contra luxum vestium, 7. contra nimios sumptus, 8. contra vsuras & fraudes cōmerciorum

Ephē. 4

Hiero.

PRINCIPIBUS.

ciorum: lamentatur Episcopos & principes ista non obseruare, sed subditos tributis periculose (aptum seditioni verbum) premere, sceleratoribus omnia patefacere.

Facientes
contra recessum
Augusti.

At quis hæc legens non perspicit vertiginosum caput Bucer: nam Cæsarea Maiestas sententiam proposuit de ineundo consensu religionis, & de religione responderunt principes, quia velint adherere recessui Augustano: Ineptus Sophista Bucer obiicit de moribus & vicijs hominū, ac si Lutherani & Bucerani laici non quotidie peccarent contra præcepta & mandata Dei in via morum, alioquin sanctuli non orarent quotidie. Et dimitte nobis debita nostra: nam enumeratis octo articulis, nullum profert de religione, qui tam multi sunt in eodem recessu. Fateor principes benefacerent, si salubriter constituta in moribus obseruari curarēt: An nō & decalogū custodire præceptum est, in quē quotidie peccatur cū prouocatione iræ diuinæ: & quisq; Bucerana legerit, videt eū articulos suxisse nō ex recessu Augustano, cui firmiter se adhæfuros principes promittūt, sed ex alio decreto, Cæsaris extra recessum de ordinatione & reformatione bonæ policie in Imp. Romano.

Aggreditur durus censor Bucer etiā recessum Ratisponensem, quasi nouus Mercurius à Deo missus, vt omnia p libidine sua taxet & reprehendat, quia illic sancitū sit, Cæsare non obtinente indictionem concilij à Pontifice, in alio conuentu imperij de religionis consensu constitueret: lam Pontifex (ait) vt ante sæpe fidem fefellit.

An non in mētem tibi venit Catholice lector, quod Dauid de calumniatore dixit: Os tuum abundauit nequitia, & lingua tua cōcinnabat dolos, sic temere & falso criminari summū sacerdotē Christi: Vniuersalis ecclesiæ præfidē, vt Luder suus sex rationibus insolubilibus probauit suo iudicio: nōne hoc est hominis flagitiosi & maledici: Bella enī Augustissimi Cæsaris in Aphrica aduersus infideles. Et in.

Psalm. 49

Luder.

b. y

Pro Papa in prouincia contra potentissimum Gallorum Regē, concilio remoram fecerunt: Nec tamen apostolicus Pontifex fefellit quenq̃, sed concilium œcumenicum indixit, & oīa fecit quæ concilij felicem progressum promouerent, quis impediuerit, paulo superius dixi: Ne tamen deesset paterna clementia, transtulit Concilium Vincentiam, vbi etiam nihil eorum omisit, quæ ad continuationem concilij facerent, vt Luderanis dicere possit, popule meus, quid vltra debui facere tibi & non feci: Vos fuistis primi, qui detractis venire ad conciliū, quia omnis qui male agit, odit lucē & non venit ad lucem, vt non arguantur opera eius.

PVNCTO. XII.

Pacta sigilla
lata seruare.

Oblatio
Eckij contra
Zuinglianos.

Catholici principes meminerūt recessum Augustē, sigillis principum subscriptum & roboratum: Bucer mox iudicat hoc in eos tortum, qui eidem decreto subscripserunt, & postea ab eo declinauerunt. Pacta seruabo ait Prætor, & magna fuit veterum principum Germaniæ constantia, vt fideliter custodirent, quæ sigillis suis roborauerant: Frigida est & inanis Bucerī palliatio, quod principum sit mutare ea quæ iniquitate temporum irrepserunt, aut errore recepta sunt cum lege Dei, & vera religione pugnantia. Hæc Bucerus ex felleo, perfido, ac schismatico animo euomuit notans recepta ab ecclesia catholica, quæ in recessu Augustano continentur, pugnare cum vera religionet. Cum hoc vere de suis Hussicis & Pickardicis damnatis erroribus ac corruptis dogmatibus diceret, Ego sub periculo capitis mei, offero me gloriosissimo Imperatori nostro Carolo & Catholicis statibus, omnia me defensurum in negotio fidei recessu Augustano contenta, aduersus Bucerum, ac omnes Suermeros sibi adhærentes, concionatores tam Luderanos quā Zuinglianos, vel coram sacro concilio generali, vel statibus imperij, aut Theologis celeberrimarum academiarū, Parrhisij, Salamini, Conpluti, Louanij

nij & Patau: Agite quotq̄ estis, contra vnum insurgite
Eckiū, an adiutorio Dei non de vobis oībus veritas fidei
triumphet, & victoriam reportet. Haftenus ludicra tracta
uit Bucerus. Iā ad seria venit, & q̄ maxime cor eius pupuge
runt, de cōciliatis articulis p̄ catholicos Prin. nō admissis.

PVNCTVM XIII.

Catholicī principes responderunt super articulis, in
quibus inter collocutores conuenit, an sint recipiēdi
& approbandi, vsq; ad conciliū, se in hoc nullo pacto con-
sensuros ob plures causas: Primo, quia aliqui articuli sint
superuacanei, vt sunt primus, secūdus, tertius, & quartus
absurdū autē est articulos nunq̄ controuersos reconciliaris
Et articulus quartus nō Ratisponæ, sed Vuormaciæ est res
conciliatus, sub alia tñ forma, quā sit in libro propositus.

Principes
non recipi
unt concili-
atios fūco
articulis.

Reluctatur Bucer, & mordet Principes nobilissimos, q̄
hanc causam obiecerint, indignā principū dignitatis quia
collocutores non posuerint hos articulos, sed authores li-
bri oblati per Imp. Nec superuacanei sint articuli, cum hi
ad doctrinam de hominis lapsu pertineant.

Gratias ago dño nostro Iesu Christo, qui animos Ca-
tholicorum principum præsauerit, ne in scyllam articu-
lorum præsumpto conciliatoꝝ inciderēt, & sic dolos, frau-
des & astus Buceri frangerent, cū non alia causa toto trien-
nio pertinaciter colloquiū expetierint, nisi vt catholicis im-
ponerent, obtentis aliquibus articulis, iactarent coram ru-
di plebecula, & detorquerent eos in deprauatissimum sensu-
sum, secundū malitiam infecti cordis. At præuenit princi-
pum constantia consilium malignantium, vt exultare poss-
sint cum Propheta, quoniam gratis absconderunt mihi in-
teritum laquei sui, superuacue exprobrauerunt animam
meam: quia laqueum parauerunt pedibus nostris, posue-
runt p̄ctōres laqueum mihi, sed de mandatis tuis non erra-
ui. Benedictus dñs, qui nō dedit nos in captionē dentibus

Buceri do-
lus super
colloquio

Psalm. 54

c eorum

Psal. 125 eorum. Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium: laqueus contritus est, & nos liberati sumus. Ad iutorium nostrum in nomine domini, qui fecit cælum & terram. Domini itaq; nutu dissipatum est consiliū Buceris. Hinc illæ lachrymæ & querelæ: hinc clamat, insanit & furit, & quasi mente alienatus scribit & loquitur: mirum qd se non suspendit vt Achitophel. Nam ex qua Grammatica homo sibi animo constans posset dicere, articulos nunquā controuersos esse reconciliatos: cum reconciliatio præsupponat dissensionem, discordiam, aut indignationem, vti **Matth. 5** Christus ait. Si offers munus tuū ad altare, & recordatus fueris, quod frater tuus habet aliquid aduersum te, relinque ibi munus tuum, & vade & reconciliare fratri tuo. Vis de cur reconciliatione opus habet, quod frater tuus habet aliquid aduersum te. Ideo recte principes dixerunt illos superuacaneos, non curantes, quis illos posuerit: at recte Bucer fatetur plures fuisse qui scripserint librum: quoniā ipse quoq; vnus est ex ijs qui calamum veneno tinxit in hoc libro, vt mox manifestius explicabimus.

Audet ad hæc Bucer nobilissimos principes calumniari, & falsitatis arguere, quod responderunt diuo Cæsari alia forma conciliatum esse articulum 4. quā in libro sit propositus, adeo nihil pudet mendaciorum apostatam: quod vt toti mundo fiat manifestum, subiiciam formulā reconciliationis articuli illius, vt Vuormaciæ conuenit.

CONCORDIA SVPER ARTI. II. CONF
FESSIONIS De peccato originali, Vuormaciæ inita post triduanam disputationem, præsentibus Illustri. D. A. Granuaella Imperiali commissario, & D. Anthonio Episcopo Attrebatensi, per D. Mensingum & Eckium ex vna, Melancthonem & Bucerū ex alia, quam XI. & XI. vtrinq; deputati confirmarunt.

AN

Fatemur vnanimi sententia, omnes ab Adam propa-
gatos secundum legem cōmunem, nasci cum peccato
originali, & ita in ira Dei.

Cōcordia
Vuormā-
cia.

Est autem peccatum originale, carentia iustitiæ origi-
nalis debitæ inesse cum concupiscentia.

Cōsentimus etiam, in baptismo reatū peccati originalis
remitti cū oībus peccatis, per meritum passionis Christi.

Manere autē non solū Apostolicis scripturis, sed ipsa etiā
experientia docti sentimus, concupiscentiā, viciū naturæ,
infirmatē, morbū, &c. De quo qdē morbo in renatis, in-
ter nos conuenit qd maneat materiale pēti originis, sub-
lato formali per baptismū. Materiale autē vocamus pēti, qd
fit à peccato, qd ad pētiū inclinet, quod repugnet legi Dei,
quemadmodū & Paulus appellat. Ad eandē etiam rationē
in scholis compendio dici solet. Manere in baptizato origi-
nis peccati materiale, formale vero rectius est auferri.

Expendat iam fidelis lector, & conferat concordia istā
cum farragine quarti articuli in libro: & cogetur fateri alia
forma articulum illum Vuormaciæ cōcordatum: atq; Bu-
cerū iniuste, & friuole excellentissimos principes falsitatis
arguere, cū potius ipse iam aperte sit mendaciū conuictus:
nec releuat Bucerum, quod ait explicatius in libro articu-
lum istum descriptum, fateor magis Lutherice descriptū,
vt ex annotationibus nostris superioribus super eodem
libro manifestum fecimus: Nugatur Bucerus inter paucos
rem actam Vuormaciæ: quoniam vt memini, xi. & xi. ex
vtraq; parte, consenserunt in hanc concordiam, cum col-
locutores Ratisponæ non fuerunt, nisi duo & tres.

PVNCTVM XIII.

Catholici Principes in responso dato Cæs. Maiestati
hanc etiā causam assignarunt, quia in scripto oblato

c ij sint

*Alienus
modus lo-
quendi in
libro.*

3. Reg. 19

sint verba non consentientia consuetudini Ecclesie, formis loquendi vſitatis patrum; Hoc etſi inficiatur Bucer ad negandum manifesta vera obſtinatiſſimus, tamen ſuperius euici, pleraq; erronea in hoc libro, & Bucerum de ſuo ſpūto (quia ſcriptioni libri interfuit) multa immiſcuiffet vnde indigne fert optimos principes anteuertiſſe dolos eius, qui tam facilem affirmat in religione eſſe concordiam: facilis eſſet fateor, ſi Catholici hæreſibus cedere vellent, & cum eis in ſchiſmate & erroribus nigreſcere, ſed Deus pater miſericordiarum reliquit ſibi in Germania tot nobiles Principes & Comites, qui non ſunt maculati hæreſibus Lutheri & Zuinglij, ſicut reliquerat ſibi 7000. virorum in Iſrael, qui non curuauerunt genua ſua ante Baal. Eoſdem per gratiã ſuam cõſeruabit etiam in futurũ, ad gloriam nominis ſui, ac fidei catholicæ exaltationem. Quod Principes de libro queſti ſunt, cui inſint aliqua obliterãda, aliqua mitiganda, ſuperius euidenter oſtendimus: & vt ad me ſcribunt amici non ſolum Principes catholici arguunt librum, ſed & Philippus Melanchton alioquin mitis ingenij, & pacis amator, non per omnia cum eo conſentit.

PVNCTVM XV.

Catholici Principes aperte mentem ſuam patefecerũt Cæſareæ Maieſtati, quia articuli conciliati, vel non fuerunt controuerſi, vel ſint minoris momenti, at articuli maiores, & qui vulgum magis offenderunt, non ſolum nõ ſunt conciliati, ſed à proteſtantibus de nouo impugnati, vt nulla ſit in his ſpes concordie.

Hic ſe accingit Bucius, vt flexu verborum, ſophiſmatibus & nugis reſponſo Principum illudat: Et cum Principes obiecerunt aliquos articulos non fuiſſe controuerſos, ſurda aure tranſijt, ſicut Vlyſſis ſocij cæratibus Syrenes: quia nihil veriſimilis habet quod proferat.

1. Affert autem articulos, qui parui momenti ſunt ſ. de lapſu &

psu & reparatione hominis, de fide & operibus, de vera pœnitentia, de ecclesia & eius membris, de sacramentorum usu & vi, de ministris ecclesie & potestate. At hos Bucer articulo tratur non parui momenti, pro quibus tot viri, ferro, igne, & aqua extincti sint, & magnificat hos articulos de fide & sacramentis, at afino pellem leoninam detrahimus.

Articuli
minoris
momenti
concilii.

Primo de lapsu hominis, est ensis Aiakis, articulus ille non fuit controuersus.

Secundo assumit articulos parui momenti, hic corrumpit 2. verba & sensum principum, qui non dixerunt parui, sed minoris momenti, quod ex ideomate locutionis comparatione adfert. Sint magni momenti articuli, tamen in respectu, si alijs conferantur, ubi plus deliquit diuersarii, & maiori periculo minores sunt.

Tertio perperam infert ex eo quod principes enumerarunt 3. aliquos maioris momenti, quod alios omnes reputarint minoris esse momenti, cum articulum de pœnitentia, confessione ac satisfactione indubie inter maiores quoque locabunt. De articulo de fide & operibus dicant, quia fucosis caulis adumbrata est illa concordia. De vera pœnitentia omnino non conuenerunt, ut supra ostendimus, multo minus de ecclesia, nondum enim audiui ex Bucero, ut falsam suam & hereticam sententiam, quam Bernus inter suos Zuinglianos protulit, mutarit. Nam conabatur probare concilia generalia etiam directe determinasse contra verbum Dei, & hanc heresim probaturus euocat concilium Constantiense, quod hunc articulum Hussi damnauit. Ecclesiam esse tantum finaliter pœdestinatorum, Catholici autem ecclesiam dicunt congregatam ex bonis & malis personis, virginibus fatuis & prudentibus. Nondum ergo probabo conciliationem huius articuli, nisi Bucerus reuocet, & restituat honorem sacro concilio Constantiensis. Nihil conuenisse de vi & usu Sacramentorum, manifestissimum est, cum nec denuo conuenerunt, & principes aduersarii retractant admissionem Buceri de Sacramento ex-

Bucerus
de ecclesia
Bernus.

c in tremæ

tremæ vñtionis. Quid ergo non audet apostata, obijciēs catholicis articulos esse conciliatos, quos sui principes nolunt pro reconciliatis agnoscere? Ita de usu Sacramentorū vanissima est eius iactātia, cum hodie neq; in baptismo, neque in confirmatione, neq; quocunq; alio Sacramento, vsum receptum & consuetum ecclesiæ sequatur. Sic de vi Sacramenti, et si vim sanctificandi contra Patriarchā errorū Sacramentis dederint, vbi autem largiuntur characterē imprimi? Vbi vel chrismate aut oleo sancto vtūtur, & deplorandū est, quō Sacramentū matrimoniū proscindunt. Hoc adiecerim in epistola ad Marpurgeñ. negasti cum Ludero efficaciam, & vim Sacramentorū, an ergo hanc sententiā retractaueris aut minus, cur nō manifeste fateris, at dolis consutus es, nam etiam super Mattheo cum Ludero collidis & vim baptismi aperte negas, quā tamen in oblato per Cæsarem libro fateris, talis Cameleon es, versipellis & instabilis, quamuis ibidē plures alios habeas errores intollerabiles. Baptismus non plus confert quā circumcisio. Idē est baptismus noster & Iohannis: At si redierit, mucorē istos eximā naso eius, ea acrimonia qua decet: Quare falso Bucer istos articulos obtrudere vult Cæsareæ Maiestati & Catholicis ordinibus imperij. Eundē dolū de ministris ecclesiæ & eorū potestate ligdo deteximus in superioribus.

PVNCTVM XVI.

Catholicī principes vt fidem facerent Imperatori nostro piētissimo, præcipuos articulos, qui maioris scādali ac impietatis causa fuerunt in simplici plebecula enumerant, qui non modo non sint conciliati, sed de nouo vehementer impugnati, quorum primus est de venerādo Sacramento Eucharistiæ, eius adoratione & reseruatione.

Buceri impietates
Bernæ.

Bucer egregius Halophanta nititur mendacijs & blasphemijs illudere Imperiali celsitudini & principibus: quia probe conuenit adesse verum corpus & sanguinē Christi, dum

dum exhibetur, vt ipse instituit. Hic te Buci appello & conscientiam tuam, si ita corde credis, vt hic contra principes obijcis, cur tu in prophana disputatione Bernensium. improbasti veritatem corporis in Sacramento meris cauillis sophisticis, quia Christus ascenderit in coelum, & sit ordinatio Dei, vt post suam ascensionem Christus non sit nobiscum corporaliter neque etiam fuerit in Eucharistia exhibita apostolis in cena Domini, alioquin habuisset duo corpora, vnum quod in mensa sedebat, aliud quod apostolis porrigebat. Aliud sophisma attulit, quia esse vbique sit proprium Dei; & quia corpus Christi non sit Deus, ideo non possit esse vbique in orbe Christiano. His telis inani-
bus obtudit Catholicos disputantes, & decepit Senatum Bernensem, quia abominabilem ac impiam deformationem (hui reformationem dicere volui) per ciuitatem, oppida & latissimam eius ditionem publicauit, de obseruandis in disputatione conclusis. Cur ergo seductor Bucere si iam contra sentis, non admones Bernates, te decepisse eos, ac reuocas tuam Berengarianam sententiam. At vereor, qui hanc nolueris reuocare Marpurgi coram Illustrissimo Hessorum principe, quin scriptis impijs Lutherum tibi aduersantem proscidisti, ac Pomerani psalterium falsasti, ne adhuc pulmoni tuo haereticis haec adhaereat, & fucosis verborum flexibus Catholicis & Luderanis imponas: Nam duriora in sectatores Lutheri scripsisti ad academiā Marpurgensem (ita eā appellas) quā perfidiam palliaries, & laborasti vt in fratrum numerum assumereris, constante errore tuo. Scis quā falsa praefixeris in quartum tomum postillae Luderii, vnde ille calamum in te acuit vehementer acerbum, quem calumniatorem appellas in Matth. vigesimo sexto cap. Vt confitetur omnibus non nudius te incepisse fallere. Nam huiusmodi vafricie vsi sunt Berengariani in Conciliabulo Basiliensi, Anno 1536, vt secundum verborum corticem viderentur

Bucer contra Eucharistiam.

Vadiano.

tur sentire cum Ludderanis, imo cū ecclesia, & tñ in prior
ri perstiterūt impietate Zuinglij & Oecolampadij. Huius
modi Vlyseo artificio vtitur Vadianus Poeta & Medicus,
mō si Deus velit Theologos & Catholicos censor, vt in
sex libris Aphorismorū lectori sit perspicuū, q̄ties em̄ ita
tractat negotiū Eucharistiæ, vt videat ecclesiæ consentire,
mox postea defiliūt à vero, & sordibus hæresum inuoluit,
venenū suū euomēs: vt mirer vñ repente nouus ille p̄sona
tus Theologus ex Pharmacopolis p̄dierit. Vehemēter ti-
meo, ne Bucerus simili dolo nobis imponat. Nō de nihilo
moueor, q̄ experiamur ecclesias eū obseruantes, Argentis-
nā, Constantiā, & alias veterē adhuc retinere Zuinglianis-
mū, sicut & Turegū ac Bernam. Vnde malo credere Me-
lanchtoni, animi sui sententiam proferenti, quā Sinoni.

Eucharis-
tia adorā-
da,

Bucer & hoc assuit, Eucharistiā adorari in spiritu & ve-
ritate, qñ exhibetur & administratur. Hic Bucius antiquū
apparet retinere mucorē Zuinglianū, quia in spiritu vult
adorari Eucharistiā, ac si corpus Christi non esset reali-
ter præsens, sed spiritaliter per fidē sumentiuū, vt in multis
locis annotationū suarū testatur. Porro si vere corpus Chri-
sti adesse censet, tñ impiissimam hæresim fouet, non esse Sa-
cramentum, non adesse corpus Christi, nisi dū exhibetur,
& sicut solent dicere, Eucharistiā esse solum in vsu, q̄ plu-
ribus hostijs consecratis, si quæ supersunt vltra comuni-
onem accedentium, sentiunt, ibi non esse corpus Christi
hanc impietatē asserunt sine vllis scripturis, sine vlla ratios-
ne, sine cōcilijs & patrib. ex solo phanatico cerebro. Hinc
negant reseruandum Sacramentum pro infirmis, neq̄ ve-
nerandū, si defertur ad infirmū, aut in processione solēni.
Nos habemus verbum Dei, quod omnipotenti verbo suo
Christus facit corpus suū esse p̄sens in Eucharistia, & hoc
Luderani nō negant, q̄ non sit nisi in vsu, alioquin non fi-
nat esse ibi corpus Christi, nullam habent scripturā, sed ex
proprio

PRINCIPIBUS.

proprio capite fingunt huiusmodi blasphemias contra Ec-
clesiā catholicā, cū ex praxi Ecclesiæ deberent accipere in-
telligentiā scripturarū, sicut ex praxi Christi & sanctorum
docet Augustinus. Nam verbū Christi, si qs te percusserit
in maxillā, præbe ei alterā, quō ad literā intelligeremus, ni-
si dño alapa percussio ab iniquo seruo, audiremus quomo-
do se gesserit. Ita verbū Pauli, Non vosmetipsos defenden-
tes, sed date locum iræ, ex praxi eius intelligitur, qui accu-
satus à Iudæis coram Festo Cæsarem appellauit, appella-
tio autem est defensio. Misso quoque adolescente cura-
uit, vt tribunus cc. militibus & cc. lancearijs ac septuagin-
ta equitibus eum defensum contra insidias Iudæorū, duce-
ret ad Cæsaream; Praxis autem ecclesiæ à tēpore martyrū
habet Eucharistiā deferri ad infirmos & magna solennita-
te celebrat festum corporis Christi, qd in processione circū-
fertur, at hoc horret diabolus, ideo suggerit mēbris suis im-
pijs p̄dicatoribus, vt contrariū doceāt, & laicos seducant.

Praxis Ec-
clesiæ in-
terpreta-
tur scriptu-
ras.
August.
Matth. 5

Act. 25

Act. 23

Porro quæ hic attulit Bucer aduersantur recessui Au-
gustini, in quo Cæsar cum ordinibus imperij, decreuit ob-
seruare laudabiles cæremonias & cōsuetudines in catholi-
ca ecclesia hætenus custoditas, ac nullā mutationē in his
permittere ante futuri generalis concilij definitionem.

Hoc quoq; monuerim, licet Bucius hic admittat Eucha-
ristiam duntaxat adorari, cum administratur, tamen ipse
aliquā contrarium docuit, contrariū docuerūt schismatici
plures, & ipsi patriarchæ sectæ, Zuinglius & Ludder vo-
luerunt nullo pacto Eucharistiā adorandā, vt supra quos-
q; meminimus, & inculcat in epistola ad Vualdeñ, & ideo
reprehēdit festum corporis Christi. Et execrabiliora scri-
psit præceptor Bucer Zuinglius, q Eucharistiam appellat
idolum Maozim, quod in loco sancto iuxta Danielis vati-
cinium, veneretur, & totam sententiam de Eucharistia di-
cit fictā, & damnosam idololatriā, & nesciat, an maior sit

Zuingli-
contra Eu-
charistiā.
Danie. 9

d aboꝝ

3. Reg. 12 abominatio apud Deum adorare vitulos aureos in Dan, vel istum panem benedictum. Sub pessimo præceptore malus euasit discipulus Bucerus, mali corui, malum ouum.

Impie & hoc cōqueritur Bucer reseruatā hostiā seruasse diu & multis ad grauissimas superstitiones, qd est manifeste falsum: cū Ecclesia reseruet Eucharistiā pro infirmis, & ad laudē & gloriā Dei, vt iussit conciliū Vuormacieñ. vt sacerdos semper paratam habeat Eucharistiā pro infirmis.

De cōf. dis.
2. seruit.

De transubstantiatione superius abunde diximus: nescit enim catholica ecclesia Christum impanatum, vt Bucer aliquando irrifit Ludderanos.

PVNCTVM XVII.

Catholicī principes, etsi non exprefferint articulū de Missa male reconciliatum, tamē Bucer hunc assumit, quia in tribus facta sit reconciliatio .1. Quia damnatur fiducia externi operis. 2. Quia fide propria sacrificiū Christi sit amplectendum. 3. Nullam aliam immolationem Christi asseri, quā quod ecclesia patrem rogat, vt sacrificium filij valeat ipsi ad salutem, & hæc insunt libro ab Imperatore oblato, in hoc solo controuersia mansit, an cōueniat habere missam sine communicantibus.

Articulus
de missa
non recon-
ciliatus.

Quā non erubescit Sycophanta mēdacia mendacijs cumulare in totius imperij præsentia, solū vt catholicos principes traducat, velut discordiæ amantes, quia articulos cōciliatos noluerint acceptare. At iam sepe dixi, & modo repetito, de articulis modo controuersis, vel nullam aut nimiam factā conciliationē, & eam duntaxat fucatam & vulpinam, & sic nobilissimis, ac in fide catholica constantissimis Principibus voluit imponere Bucer. Quod adeo hic insolē est, vt insigniter temerarius sit & perfrictæ frontis, qui hoc neget. Nā si liber à piētissimo & à Deo custodito Imp. cum eis conuenit, eo dempto, an liceat missam habere sine cōmunicante, cur tūc vltra scripta libri, obtulerūt arengā satis

209
 satis prolixam & inconcinnam, sicut eam supra obelis iugulauimus, & de abrogandis missis priuatis quæ tētat Bucer, si etiam diabolus à catenis inferni liberaret cū 11000 legionibus, non persuadebit firmis & constantissimis principibus Catholicis.

De tribus pūctis superius est liber ille insertus, quā infideliter, & fraudulentē sententiam eius trāscripsit, quia liber recte damnat fiduciam solius externi operis, in eo qui nullam fidem viuam, nullam pietatem, nullam cōmunionem precum vel orationis, vel assensum sacrificio adhiberet. Et iste quoq; nobis erit sicut ethnicus & publicanus à merito & beneficio missæ alienus. In summa, quisquis legerit librum & portenta Bucij perspicit, quantum chaos discrepantiæ sit inter eos: in reliquis remitto me, partim ad annotationes meas super libro, partim ad examen scriptorum protestantium. Confusus autem de veritate catholica, & assistentia Christi suæ sanctæ sponsæ ecclesiæ Dei, audēter, sed humiliter, offero me ad sententiā catholicā defendendā de sacrificio missæ, contra Bucerū, & quēcūq; hæreticum repugnantem in hoc Christo, ecclesiæ, diuo Imperatori, & catholicis Principibus sub pœna ignis: fiat rogu^{Oblatio}
 inter nos, & accendatur, victus in eum deturbetur. ^{ECKII,}

Nam cum sacram scripturam, Concilia, sanctos martyres & patres à tempore apostolorum habeā testes pro sententiā catholica, atq; adeo recessum Augusteñ. sanguinem pro illa fundere paratus sum, vitam, & animam ponere.

IN NOMINE TVO DVLCIS IESV.

A Dimpiam vocem Bucerī reprimendam, qua Bernæ ausus fuit dicere, missam esse blasphemiam. O impietas, & vox dæmoniaca.

PVNCTVM XVIII.

DE cōmunionē sub vtraq; specie pergīt nugari Bucer in odium principū catholicorum: verum q̄ & ipse factetur
 d ij

Communito sub vtraq; specie.

PRO CATHOLICIS

tetur & cogitur fateri, non conuenisse, quid iudicandū sit, qui vnica tātum specie hactenus vsi sunt, vel adhuc vtuntur. Hoc est maxime, quod mouet catholicos principes, quotā portionem Christianitatis insurgere, & à peruersis prædicatibus, ac pseudoprophetis seductam, toti orbi Christiano insultare, & tot mille millia ex mortuis & uiuis velle dānare. Vtinā Deus esset eis tā ppicius, vt daret illis meliores ac veraciores doctores. At de hoc quoq; articulo locuplete diximus in annotationibus libri & examine scriptorū protestantiū. Et hic articulus q̄que reprobatus est in recessu Augustano: Habeo quoq; super ea re syngrapham p̄ssimi, ac catholici principis D. Georgij Saxoniæ Ducis, cuius anima, ita minime dubito, viuīt Deo, in quo accuratius pro ecclesia catholica delinīauit omnia.

Georgius
Dux Saxo-
niæ.

PVNCTVM XIX.

BVcer cōtra Principes Catholicos de cœlibatu hoc adfert, quia liber ponat, posse permitti coniugium sacerdotibus, ipsi vero contendāt debere permitti, at fusius diximus in annotatione libri, & examine scriptorum. Hoc addiderim, etiam in hoc puncto Bucerum aduersari recessu sui Augustano, quem Augustalis Maiestas semper voluit manere saluū in toto hoc negotio et tractatu Ratisponen.

Matrimo-
nia præ-
sumpta
monacho-
rum, peio-
ra q̄ cœcu-
binatus.

Adijciam & illud ex confutatione decimę conclusionis Bernæ disputatæ (quantum attinet ad corruptam & felleam disputantium intentionem) Cum Ecclesia possit inhabilitare personas ad cōtractum matrimonij, sequitur præsumpta matrimonia Zuinglij, Oecolampadij, Bucerij &c. nō esse matrimonia, sed obstinata, scādalosissima, dānosa, & sacrilega, meretricia, & multo peiora q̄ pauperū sacerdotū Chriānorū cōcubinatus, q̄ ex fragilitate humana, à cōcupiscētia carnis victi labunt, & sunt in timore dei agnoscētes peccatū suum accusante conscientia, ideo compunguntur ad pœnitentiā & cōfessionem peccati sui. Isti aut noui milites

277
 milites Veneris, Bucer cum apostatis suis & nunnis, obligant se et tradunt in perpetuū meretriciū, sub honesto titulo coniugij, cū scandalo totius Christianitatis, prædicantes peccatum suum, sicut Zodomai: Non poenitet eos, nolunt confiteri illa vel alia peccata, neque habent propositum cessandi: sed multo magis, ut est ars & malitia diaboli, si possent totum mundum seducere & illicere in eorum ignominiosam, infamem, & opprobrosam vitam: omnibus modis curarent. Idcirco illorum seditiosorum meretricium, damnosissimum est, perniciosissimū, ac diabolicū: Licet & cleri Christiani concubinatus malus est, & à præpositis puniendus: tamen, meretricium Suermerorum est eorum qui desperauerunt de Deo, fide fragorum, & apostatantium ab ecclesia Catholica. Hæc tibi olim scripsi Bucere, reuertere, & dic quæ voles, audies acerrimum, eorum quæ non vis.

PVNCTVM XX.

Pergit Bucer iniuriari principibus Catholicis, quia articuli quos illi dixerunt non conciliatos, sint reconciliati, & affert poenitentiam, confessionem, & satisfactionem: at ex dictis in annotatione libri & examine scriptorum Protestantium liquido constat Principes Catholicos verū dixisse, & Bucerum eos falso calumniari: Et ne Aethiops mutet pellem, non desinit nugari, etiā libro falso imponit, opera nostra non esse satisfactiones propiciatorias, nam licet propiciatio culpæ solum Christo tribuenda sit, tamen satisfactionem canonicam à præpositis sacramentorum acceptam & peractam, præteritorum peccatorum causas excindere, & peccati reliquijs mederi, temporariam quoque poenā seu tollere seu mitigare vere docuit. Ex his omnibus perspicuū est, quod à veritate alienus sit Bucer, & iniuste oneret Catholicos Principes, ac si parum in controversia hæserint articuli illi parui momenti: cuius falsitatem nos aperte per ecclesiam, per fidem, pro Christi amantissimo Imperatore, pro orthodoxis & illu-

d iij striss

Falsitates
Bucericæ
etiā contra
Lutherū.

Agatho.
Hæretici
instabiles.

Missæ.

Liber Bu-
cero pro-
missus.

Prouoca-
tur Buce-
rus.
3. Reg. 17

strissimis principibus probauimus Falso dixit Bucer scri-
pturas & patres nihil docere de transubstantiatione pa-
nistā Chrm in Eucharistia haberi dixit, quod tanta perui-
cacia tot annis contra ecclesiā, atq; ipm Luderum, Pomera-
nū, Melanchtonē, Brentiū cū suis Suermeris negauit, vt ve-
rissime dixerit Agatho Papa ad V. Synodū. Hæretici nō so-
lum verę cōfessionis aduersarij, sed à via veritatis aberran-
tes, sibimetipsis cōtraria docuerūt, aliter & aliter asserētes,
& alterutrū dogmata destruētes, quod em nulla veritate
fundatum est, necesse est, vt erroris inconstantia varietur.

Falso dicit Bucer de vera ratione missarum conuenire,
vt à Christo instituta est & à patribus obseruata. Falso ex-
probrat Bucer Catholicis, qđ missæ assueuerint sine verbo
Dei, sine exemplo veterum, & eos dicit imperitos, ac si im-
periti fuerint Dionysius, Policarpus, Tertullianus, Irene-
us, Cyprianus, Ambrosius, Augustinus & alij sancti: Ita as-
solet Luciferiana superbia se iactare.

Falso dicit Bucer, hominum duntaxat extare præceptū
vt homines in confessione pctā sua probe enumerent.

Falso vult Bucer tolerabilius esse, vt sui perpetui meret-
ricarij & fidefragi coniugati ferantur in ecclesia, quā con-
cubinarij sacerdotes.

Pollicetur Bucer librum proprium, de vera explicatiōe
articulorum cōciliatorum, ac si non satis hucusq; iniurias
tus sit catholicis principibus, nisi omne venenum aspidū
sub lingua eius contra ecclesiam, & principes euomat: At
veniat Philistæus ille, q̄ ausus est maledicere exercitui Dei
viventis: veniat & audacter occurrā ei, & acceptis lapidis-
bus de torrente scripturæ, funda infigam in fronte spurij
huius: & omnino redeuntem ita excipiam & tractabo, vt
maledicentia sua meretur: & experiatur nō deesse iustitiæ
& veritati debitum patrociniū.

Falso dicit Bucer, solum superesse pugnam de articulis
cons

conciliatis, ut vbertim probauimus.

Falso persuadere nititur Bucer Catholicis principibus, aliquos articulos vere conciliatos per eos recipiendos: quia manifestum fecimus ex articulis controuersis, nullum esse vere reconciliatum. Ideo Catholici principes iustissima causa moti noluerunt articulos dolo à Bucero obtrusos, recipere.

Falso suadere nititur Bucer Catholicis principibus, ne salutare conciliationis institutum in Ro. Pontificem reijciant: At in quem alium reijcerent, nisi in vicarium Christi, in ecclesie militantis caput ministeriale, aut in sacrum concilium. Papa.
Concilium. Ipse fideles & obediens se, ap. & ecclesie vniuersalis filius.

Fortè non falsum suspicatur Bucer, eum principes non dubitent se veram, Bucerum & suos falsam religionem sequi, ideo reiectio illa causae ad concilium, nihil aliud videri, quam captationem occasionis in eos decernendi, quod conuenit in manifestos haereticos: Et quid tibi videtur Bucere? Concilia
diuersa con-
tra haereticos. an non supremum iudicium fidei est apud concilium legitime congregatum? Alioquin haereses semper mansissent. At sacrum concilium Apostolorum fuit congregatum contra Ebionitas, Nicenum contra Arrium, Romanum contra Nouatum, Gangrense contra Eustachium, Constantinopolitanum contra Macedonium, Eudoxium, Apollinarem & Sabellium, Ephesinum contra Nestorium, Calcedonensem contra Eutycen & Dioscorum, Carthaginensem contra rebaptizatores Donatistas, Mileuitanum contra Pelagium, Sessanum Marcellinus Papa contra seipsum indixit, Aliud Constantinopolitanum contra Theodorum, Aliud Romanum contra Paulum, Cirum, Sergium, & Pyrrhum, Aliud Constantinopolitanum contra Macharium & Monothelitas, Concilia Romanum, Nicenum, & Francfurtense, contra Iconoklastes, Concilia
contra haereticos. Aliud Romanum & Turonense, contra Berengarium: Aliud Romanum contra Arrium, Sabellium, Eunomium, Fotium.

Fotinum, Conciliū Toletanum cōtra Priscillianistas, Concilium Bracarense contra Cerdonem, Priscillianistas, Gnosticos & Manichæos. Aliud Romanū cōtra Abbatem Iozachim, Almaricū, Petrū Abelardi: Ita & in alijs Concilijs alij condēnati fuerūt heretici: At in Concilio Cōstantiē, damnati sunt articuli Iohannis Vuicklef, Hufs, & Hieronymus combusti, liber Falckenbergij damnatus.

Bucer ergo mordente conscientia non nescius errorum suorum timet iudiciū Cōciliij generalis, sicut & Patriarcha suus Luther, quia certus est ferendum cōtra se iudiciū.

Bucer refu-
git conciliū.

Iam iam Bucere te inuenio, iam deprehendo cur latitas & superioribus annis scripsisti & excepisti cōtra Conciliū à dño apostolico Mantuæ indictum & Vincentiæ translatum, times pelli tuæ & erroribus tuis: Spero & confido in Deum, iustum iudiciū generalis Concilij nō euadest sed hæc in deorum genibus sita sunt (vt dicitur.)

PVNCTVM XXI.

Existima-
tio Papæ
& Principum.

Catholici Principes pro quarta causa reiectionis artium culorum assignarunt, quia imminueretur existimatio summi Pontificis, Imperat. Maiestatis & statuū Catholicorum, qui oēs varijs obrectationibus se exponerent. Bucer more suo aspergit principes mucore maledictiæ suæ, & de suo fermento mendacia iniicit: quoniam ex reformatione, Pontificis et principum existimatio imminueretur: At ubi probas q̄ dicis nugator? Secundo viciū quo inuoluntur maxime Lutherani, Catholicis impingit: nam carni, & principi mundi superstītio vnice grata est. At teipm intueri, nunnos & nunnas tuas, laicos acēdiosos ad cultū diuinum, & qui non ieiunant, non confitentur, nō orant, à carnibus nunq̄ abstinēt. Nonne hæc vestra irreligiosa superstītio carni seruit, & diabolo, tot euacuatīs monasterijs vtriusq̄ sexus, cōtra sacri, & magni cōciliij Calcedonē, definitionem, Anno domini 454. factam: Diaconissa quæ suscepit

susceperit ordinationem, & quanto cunq; tempore obser-
uauerit ministerium, & postea se nuptijs tradiderit, iniuri-
am faciens gratiæ Dei, hæc anathema sit, cum eo, qui in illis
us nuptijs conuenit. Et iterum. Si quæ virgo se dedicauerit
Deo, similiter Monachus, non licere eis iungi nuptijs: Si ve-
ro inuenti fuerint hoc faciētes, maneat excommunicati. Er-
go Bucerus cum oībus votifragis nunnis est excommuni-
catus. Sic & fidefragi sacerdotes iugales carni & principi
huius mundi seruiunt: cū ante mille ducentos & 27. annos
constitutū sit in Concilio Neocæsariensi (qđ fuit ante Nice-
num) presbyter, si vxorem duxerit, ab ordine deponendū,
cum alijs superius citatis: Cœlibatus ergo seruabatur anti-
quitus in clero: at in periculosis nouissimis temporibus à
Christo & Apostolis prædictis, incipiunt seruire carni & di-
abolo: Cum autem hæc nouerit Bucerus, nonne est insigni-
ter impudens, & impudenter maledicus, quod hoc crimen
Catholicis imponit Principibus?

Monachæ
nō nubāt.
Cant. 15.

Cant. 16.

Bucerus
excommu-
nicatus.

Tertio apostata non veretur Catholicis principibus im-
ponere, ideo noluisse eos recipere articulos reconciliatos:
quia piget recurrere bene, & dedecorosum habetur videri
non vera sectatum esse, atq; defendisse. O scelestam linguā
furca & flamma dignam. Quis tibi apostatæ credet dicēti,
vt principes Catholici recurrentes ab ecclesia Catholica,
ab auita religione, bene recurrerent? Cur non magis secta-
rijs suis hanc recinit cantilenā? qbus dedecorosum est scin-
di à nationibus totius Christianitatis, vno exiticio Mona-
cho eos seducēte. Quin tu & tui huiusmodi estis, q glori-
am vestrā quæritis, non Dei. His auribus in colloquio au-
diui, qđ cum vobis conarer suadere, et nescio quem articu-
lum reciperetis nobiscum: recusastis hoc, scripturis & patri-
bus destituti: hac sola rōne, quia iam concionibus vestris
plebs esset psuasa in hanc sententiā: & sine scandalo aut tus-
multu non possetis eam auocare à recepto vsu. Cum ergo
e hæc

Pudet Lu-
theranos
reuocare.

Lutherani
quærit glo-
riā vanā.

hæc tua sit culpa & tuorum Bucere, cur temere innocentissimos principes tuo vicio maculare niteris? Cessa igitur principes mordere, sed ut in puerbio dicitur A Lare incipe, & iuxta Horatianum illud: Tūmet tua vineta, cedito.

IN CONCLVSIONEM BVCI.

DVM iam Bucerus rauesceret calumniando principes Catholicos, ac iniurijs grauando eorum consiliarios: concludit in causa egregius, sed morbosus causidicus: Et primo Theonino dente arrodit senatores principum Catholicos, quos apertis mendacijs calumniatur infelices, ecclesie Dei, ac patrie calamitosos, qui istis principibus persuaferunt hanc conciliationem, à maiori parte principum comprobata, ut in manus Pontificis reicerent. At te Bucere compello. An non fecerunt hoc in fide constantissimi principes iustissimis causis, iam allegatis: tu responde si potes: & nosros experieris aculeos: sic pergis more tuo nugari, à maiori parte principum receptam reconciliationem. Ita scilicet consiliarius à scrinio pectoris, quod falsus falso est: ut confestim Catholicos principes in tabella recitabimus: Iniuriaris porro senatoribus principum, quia sint calamitosi patrie. At vide, qui alium iudicas, ne te ipsum condemnes: quæ fuit maior calamitas Germanie, quam funestum bellum seruire plus centum millibus rusticis trucidatis, tot opibus, & tanta rerum opulentia inaniter absumptis, tot monasterijs, ac arcibus, vel direptis, vel flamma combustis: scis ne Bucere, in qua arce cum Oecolampadio & Hedione Capellanum egeris: an non calamitas fueris potentissimo & opulentissimo nobili? Non plura dico: Quod magis funestum dissidium vnquam suscitatum est in Heluetijs, quam per præceptorem tuum Zuingleum. Tuos ergo symmistes, clama calamitosos patrie, non integerrimos principum consiliarios.

At verissimam ego adferam causam, cur ita furit contra

tra principes Bucer: quia isto responso omnis dolus elusus est, & omnis fraus intercisa Bucer, qua nitebatur gloriosissimo Imperatori nostro Carolo, à Deo coronato, & omnibus ordinibus imperij imponere, vt aliquos articulos erroneos perfidiæ suæ lucraretur, & obtineret: At deo inspirante, & Catholicum animum in principibus conseruante illi, coruum deluserunt hiantem, & bolum eripuerunt e faucibus illius: Ideo non mirum si cruciatur, & dentata charta optimos principes insectatur.

Bucer dolus contra
torum im
perium.

Sed frustra conatur persuadere principibus, vt æquifaciant suam annotationem: Non enim scripsit, quæ ad gloriam Christi faciunt, & electorum salutem: sed ea expulit, quæ sunt in subuersionem fidei Catholicæ, ad cultus diuini, & gloriæ euacuationem, & hæresum ac errorum propagationem: quibus animicida, tot millia hominum perdere & damnare satagit, vt in examine nostro sole clarius ista ostendimus.

CATALOGVS PRINCIPVM

Catholicorum.

ANtiqui serpentis astutia, semper fucum prætexit Bucer, vt simplicem plebem decipiat: in quem finem superius magno fastu suorum principum, tam absentium quam præsentium catalogum descripserat: & vt auctior numerus esset etiam Comites enumerauit, & Baronem vnum: at macre recenset Catholicos: Quod ex eo compertum habet Christiane Lector, quod Vuilhelmum à Furstemberg inscripsit p suo, & Ludouicum ab Oetingen, Cur Comitē Fridericum à Furstenberg, & Comitem Martinum ab Oetingen, veteris religionis obseruantissimos, præsentem tam suo quam aliorum Comitum & Baronum nomine, surda aure præterijt: At voluit coram rudi & imprudenti plebe paruum numerum Catholicorum exhibere: Quod si etiā obtineret, sicut Deo sustinente suos, nunquam obtinebit, non tamen
e n̄ essemus

Bucer serpentinus.